

VAKİTSİZ ÖLÜLER YURDU

Sema Bayar

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Vakitsiz Ölümler Yurdu /	7
Bez Bebek /	13
Mezar Artığı /	19
Allah Bilir Asaf Efendi /	25
Hüseyin'in Boynundaki İp /	33
Acuze'nin Rüyası /	41
Adam Asmaca /	49
Doğum Lekesi /	61
Bütün Günahlar Hayata Karışırken İşlenir /	69
Huş Ağacının Gözleri /	79

VAKİTSİZ ÖLÜLER YURDU

Sana suskunluğumu getirdim, sana hüznümü getirdim. Sana ölü kuşlar, müstehzi gülüşler, sana uğursuzluk, sana kemgöz, incinmiş kelimeler getirdim. Sana buram buram tüten bir yoksunluk, bitimsiz bir açlık getirdim. Görüyorum ki burada şefkate muhtaç ruhlardan başka bir şey yok. Görüyorum ki burası vakitsiz ölüler yurdu. İçimdeki baba sevgisi kadar ölü. Hiç tatmadığım bir sevgiyi tutuşturmamı bekleme benden. Beni sana getiren küçük bir kız çocuğunun kimsesizliği idi fakat şimdi içimi dolduran hiç kullanılmamış, taptaze, diri bir merhamettir. Hayatı ıskalamış, saçlarına aklar düşmüş bir kadının genç bir adama verebileceği tek şey bu.

Yavrusunu ateşten korumak için uzağa, çok uzağa fırlatan bir köknarın, uçurumun kenarına yuvarlanmış kozalağında büyüdüm ben. Köklerle boşluğa tutundum. Dengemi koruyabilmek için geriye doğru büyümem bundan. Yıllar geçse de geçmişe saplanıp kalmam bundan. Gelecek bir hayal, geçmiş karanlıkta el yordamıyla baştanbaşa söküp diktiğim, ilmeklerinde kırgın kelimeleri uyuttuğum eski bir hırka. Gündüz düşlerinden kaçıp içine sığındığım. Gece yıldızlara şarkı söylediğim. Tutuşan dalları nefesimle söndürdüğüm. Bez bebeklere görülmemiş rüyalar ısmarladığım. Ne bir çiçek açtım, ne bir serçeye yuva oldum. İncinmiş kelimeler biriktirdim ceplerimde, öpüp kokladım onları, yaralarını sardım. Çünkü kimsenin bir kelimeyi ikinci defa incitmeye hakkı yoktu. İçimde tarifsiz bir boşluk, yüreğimi yakan bir ilgisizlik büyüttüm.

Telaş ardında her zaman beklenmedik izler bırakır. Bir ceset en sevdiklerinin gözünde dahi çarçabuk kurtulması gereken bir yüke dönüşür. Her şey, ölüm bile yaşam denilen o tumturaklı telaşın parmaklarında nihai şeklini alır. Çirkin kızıl tuğlalı evlerin, dar ve hüzünlü sokakların arasına sıkışmış, bodur duvarlarla çevrili bu mezarlık, istilacı bitkilerin sardığı şu kırık dökük taşlar... Ölümü bölüşmek için her biri kendi yolundan gitmiş taze bedenler, toprağa gelişigüzel serpiştirilmiş nişaneler... Her biri yaşam denen o yanılığın payına düşeni alıyor. Söylesene gökte dönenip duran ak kanatlı martılar hiç mi ayartmadı seni? Üzerindeki tozu silkip hiç mi düşmedin alacaklısı olduğun yaşamın peşine? Baş ucundaki şahideye kaba bir işçilikle kondurulmuş tarihe de mi yüksünmedin? Toprağı üstüne çekip hayatla bütün bağlarını kopardım mı sanıyorsun şimdi. Ah ne büyük yanılığ! O sığındığın toprak ihanet ediyor sana, bak, toprak merhamet dilenircesine gençlik kokuyor. Madem bu kadar razısın kaderine, madem böylesi bir teslimiyet içindesin, ayak ucunda büyüyen ardıcın, yağmurdan sonra toprağın göğsünü kabartan sürüngenlerin tuttuğu yas kimin?

Yaşamak hakkı sadece ölülerin mi elinden alınmıştır? Yarım kalan hikâyeler niçin sonsuzluğa sarkar? Nefes almak kâfi gelir mi, bir hikâyeye sahip olmak için? Birine yeni bir yaşam vermek bir ölüye can vermekten neden daha zor? Büyük büyük adamların yazdığı kitapları okudum. Bütün hikâyeler böyle başlar, diyordu biri, ya şehre koşarak bir adam girer ya parmaklarının ucunda bir kadın, hikâyesinden sessizce çekilir. Benim hikâyem ise ben daha doğmadan başladı. Her şey olup bitmiş, kaderim iki kaşımın ortasına kara bir leke gibi yazılmış. Toprak bir hikâyeyi nihayete erdirirken bir başkasına can suyu taşıyor. Toprağın göğsünde yeni bir yaşam tomurcuklanıyor. Yarım kalmış hikâyeler, kimsesiz çocukların gözlerinden sonsuzluğa sarkıyor. Çocukluğumu Fatma Kadın'ın dizlerinde avuttum, Kocabey'in öfkesinde öğrendim öksüzlüğü. Anneannem beni analı babalı yetimim diye sever, mahallenin çocukları arkamdan şehir piçi diye ilenirdi. Yüksünmedim, darılmadım, ne denirse yuttum, bütün sözleri sineye çektim.

Fatma Kadın, Kocabay'ın konağında üç evlat büyütmüş, koca yaşında bir de büyük şehrin soldurduğu Asiyе'nin emanetine sahip çıkmış. Beklenmedik bir anda çıkagelmiş Asiyе, kucağında çocuğuyula öylece çıkagelmiş, haber uçurmuş Fatma Kadın'a, istasyonda bekliyorum demiş, anneannem Kocabay'ın korkusundan eve alamamış kızını, rica minnet ahretliğinin evinde üç gün eğleştirmiş. Üçüncü günün sabahında torununu alıp Kocabay'ın karşısına dikilmiş. Erinin karşısına ilk ve son dikilişi olmuş bu, o gün bugündür boynu bükük gezmesi bundan. Kocabay kundaktaki bebeği gösterip "Bak!" demiş, "alnımıza sürdüğü kara lekeyi şimdi kucacağımıza bıraktı." Yüzümü ilk o gün sakındım Kocabay'den. Fatma Kadın öğretti bana sakınmayı. Beni gözünden sakındı, Kocabay'ın öfkesinden sakındı, arsız oğlanların bakışlarından, konu komşunun kem gözünden, mahallelinin bitip tükenmek bilmeyen söylenmelerinden sakındı da temmuz sıcağında ekinleri vuran doludan, hasta düşüp böğüre böğüre can veren koca öküzün uğursuzluğundan sakınamadı.

Bir lekeydim Kocabay'ın gözünde. Çarşıya inerken omuzları düşer, hoyrat elleri bir çocuğunki kadar küçülür, iki yana sarkan kolları kemiksiz, ince, yilankavi iki tutamacı andırırdı. Bütün gün karanlık gözlerde seker, isli ağızların sözlerini ödünç alır, her adımda öfkesini bilirdi. Eve döndüğünde bedeni öfkesine dar gelirdi. Elleri yeniden büyümeye başlar, şişkin damarlarından şakaklarına kin yürürdü. Peşi sıra uğultular dolardı eve. Uğultular, her köşeye siner, her çatlağa sızar, Fatma Kadın'ın eteklerini çekiştirir, arsız bir misafir gibi sofrada başköşeye oturur, gecenin sükûnetini kırk yerinden bölerek rüyalarımaya sataşır. Başka bir yerde pekâlâ keyfe dönüşebilecek bir sohbet bu iç ülkede büyük bir gayret ve Kocabay'ın sinir harbine karşı sabır isterdi. Onun dili her şakladığında dikenli çalılar etrafa saçılır, uğultularla iş birliği yapar, önüne çıkan ne varsa yara bere içinde bırakırdı.

Bir Fatma Kadın vardı sıcaklığını hissettiğim. Uzun kış gecelerinde odama gelir, pencereden vuran ay ışığını bulandırmamak için sesine sevecen bir ifade katarak uzun uzun masal anlatırdı. Onun sesi bütün uğultuları kaçırdı. Kapının altından ansızın

beliren ışık hüzmelerini görür, birazdan o ihtiyar kokuya sarılıp çıkacağımsı efsunlu yolculukları hayal ederek sevinirdim. Uyku kirpiklerimi aşağı çektiğinde rüyalar âleminin kapısı tatlı bir esintiyle açılırdı. Uyandığımda nerede olduğumu kestiremez, bir rüyanın içinde mi yoksa gerçeğin koynunda mı sabahladığımı anlamaya çalışırdım. Hatta kimi zaman kim olduğumu dahi bilemezdim. En iptidai hâliyle yeni çatırdayan bir tohumun, sert kabuklu bir sürüngenin yahut bir kozalağın varoluş hissini taşırdım. Yatağımda kıpırtısız oturur, hayat denilen o telaşın gelip beni bulmasını beklerdim. O vakitler tek eğlencem soğuktan kaçan, odanın içinde bir o yana bir bu yana vızıldayarak uçan sinekler olurdu. Gürültülü oldukları için severdim onları. Mangalın ateşi sabaha karşı sönüp soğuğun buzdan parmakları bütün evi tek bir âna hapsettiğinde bir onlar canlı kalmayı başarırdu. Savrukluklarıyla kâh burnumun ucuna konar kâh pencere pervazlarını yoklardı. Hava peyderpey aydınlanır; şehir, bulutların ardından sızan her gün ışığında örtülerinden birini üzerinden atardı. İstasyonunun sırtına yaslanmış konağın avlusundan, yaklaşan trenin ışığını duyardım. Birazdan ineceği istasyona doğru büyük bir itkiyle bakan kadının gözlerini ödünç alır, bozkırın ortasındaki bu sevimsiz şehre o gözlerle bakardım. Tren şehre doğru aheste aheste ilerlerken usulca yerinden kalkan, havayı şöyle bir koklayıp şemsiyesini çıkararak, son dakikada eldivenlerini ince parmaklarına geçiren kadını hayal ederdim. Şehre sadece bir kere gelen ama aslında hep gelen, her trenle yeniden gelen, mütemadiyen gelen kadını. Çünkü bir kere gelmek yeniden gelmek için yeterli bir sebeptir. Süte gelen göğüslerinin sıcaklığını arardım, omuzlarına düşen buklelerinin kokusunu arardım. Karne günü saçlarımda gezinecek elleri arardım. Onu aramak, tanrıyı aramak gibiydi. Düştüm, yara kabuğumun altında arardım, nefret ettim öfkemin kıvrımlarında arardım.

Büyüdükçe bir adamın gölgesi belirdi omuzlarımda. Kıvrıkcık saçlarını, iri siyah gözlerini, ille de alınının ortasına kondurduğu doğum lekesiyle yazgısını miras aldığı bir kadını hayal etmek kolaydı. Hiç tanımadığım bir adamı yaratmaktı zor olan. Kalbimin

odalarında gezindim, her su birikintisine baktım, her taşın altını kaldırdım, serçelerin yuvasına göz diktim, ceylanların rüyasına ortak oldum. Sana bir çehre, sana bir tebessüm, içimi ferahlatan sevecen bir bakış yontup çıkaramadım. Kıymetini takdir edemediğim yaldızlı bir çerçeveye sığdırdım hayalini. Bulanık suyun yüzünde bir türlü şekillenmeyen adama ancak içi boş süslü bir çerçeve sahip çıkabildi, bir belirsizliği sınırlandırdırmanın hazzını duyumsadım.

Gün geldi, hırkam lekelerimi saklayamaz oldu. İlmeklerde uyuttuğum kelimeler başkaldırdı. Artık bırak yakamızı, dediler. Yaralarımızı sarmayı bırak, bırak ki öylece toprağa karışalım, alacaklısı olduğun cesetlerimizi hırpamalayı bırak. Yas tutmaktan vazgeçtim. Gözlerimi kıstım, niyetimi biledim. O kadını da, Kocabey'i de, gözünde koca bir leke olduğum şehri de söküp attım. Hırkamın ilmeklerinden dökülen cesetlerin üzerinde yürüdüm. Mutlu akşam yemekleri yenen sofralara düşman oldum, ıslıl ıslıl yanan evlerin pencerelerini taşladım. Ne nedamet getirdim ne de suçluluk duydum. Son bir ceset kalmıştı üstüne basmadığım. Alacaklısı olduğum son bir ceset. İçimden bulanık sular geçti. Bir isim belirdi suda, o yaldızlı çerçevenin içine siyah beyaz bir fotoğrafın aksi düştü. Uçları sararmış, üzerinde görüldü damgası vurulmuş eski bir mektubun ardına düştüm. Aysel'e... Umut kalmadı benim için, bugün yarın haber gelir. Anacığımıza sahip çık, diyordu mektupta, adı Safiye'dir, kimsesiz kalacak ben de gidince. Adresini mektubun arkasına yazdım.

Demek Asiyeler şehre gidince Ayselleşirdi. Nasıl bir histi Aysel olmak? Kimdi bu mektubu gönderen? Yollar beni sur dibinin arka sokaklarında, mavi boyalı bir kapının önüne getirdi. Kızıl perdeler ve piriñç karyola, ışıklı aynalar ve tütün kolonyası... Evi hıncahınç dolduran bir mide bulantısı. Yüksünmedim Safiye Kadın'ın da izini sürdüm. Çoktan göçüp gitmiş bu dünyadan. Bilseydi eğer köklerinin geleceğe uzandığını, uzak diyarlarda boy verdiğini, o da Fatma Kadın gibi sever miydi beni? Kıvrıcık saçlarını öpüp koklar, gencecik yaşında kırılan bir fidanın acısını, ferî sönmüş gözlerimde dindirir miydi? Kimsem yok şimdi. Ne Fatma Kadın ne de Aysel. Ne Kocabey kaldı ne Safiye.

Sana hüznümü getirdim, sana suskunluğumu getirdim. Sana kanadı kırık kuşlar, istihza dolu gülüşler, uğursuzluk kokan evler, köşebaşlarını tutmuş uğultular getirdim. Son bir kelime kaldı toprağa teslim olmayan. Son bir kelime, gölgesi omuzlarım üstüne vuran. Görüyorum ki burası vakitsiz ölümler yurdudur. Görüyorum ki burada şefkate muhtaç ruhlardan başka bir şey yok. Beni sana getiren küçük bir kız çocuğunun kimsesizliği idi fakat şimdi içimi dolduran hiç kullanılmamış, taptaze, diri bir merhamettir. Alacaklısı olduğum hikâyeden çekildim.

Tanrım neden birine yeni bir yaşam vermek bir ölüye can vermekten daha zor? Tanrım, neden yarım kalmış hikâyeler sonsuzluğa sarkar? Hüzün neden çocukların gözlerinde hep diri kalır? Binlerce metre uzakta, bulutların üstünde, mavi örtülerin ardında gizlenmişsin Tanrım. Derin bir uykudasın. İnsanların dilinde, yaşmaklı kadınların beyaz örtüleri ile dudak kıvrımları arasında kalan boşlukta, takdirilahi dedikleri o şaşmaz yasada gizlenmişsin. Tanrım ne seni görebiliyor ne de sana sesimi duyurabiliyorum.

BEZ BEBEK

Biz sekiz bez bebektik. Dünyayı, sarı benizli yüzümüze elem ipleriyle iştirilmiş bir çift kırık düğme ile seyrederdik. Sabahları günün ilk ışıkları büfenin camından süzülüp önce üst raftaki fincanları şöyle bir parlatır, ardından sırayla her birimizin saçlarından, gözlerinden öper; yanaklarımızı eşit miktarda ısıtırdı. Aslına bakarsanız pek de eşit sayılmazdık. En büyükleri bendim. Dünyaya gözlerimi bundan tam kırk yıl önce açmıştım ama kırk yaşında değildim. Ruh, sivri dişli upirler tarafından emilen, ebediyete kadar çocuk kalmaya mahkûm bir zavallıydım. O zamanlar saçlarım daha gür, rengim daha canlı, yüzüm şimdi olduğundan daha sevimliydi. İhtiyar, âmâ bir kadının nasırlı ellerinden doğmuş, küçük bir cana yoldaş olmuştum. Zahide, zümrüt yeşili gözlerini kocaman açarak beni alıp kuru göğüslerine bastırdı. Onun hızlı hızlı çarpan küçük kalbini geceler boyu dinledim. Zahide'nin aklından geçenleri kendi küçücük aklıma sığdırmaya çalıştım. Gogo'dan korktuğunda, göğüsleri tomurcuklandığında, döşeğine kızıl bir gül düştüğünde, babası, amca oğlu Hüseyin'e sözünü verdiğinde yanında ben vardım. Başında kırmızı duvağı sallanırken sandıkta gizli gizli ağladım.

Sandıktan çıktığımda Hüseyin, sararmış benzimi, tiftik tiftik olmuş saçlarımı pek bir yadırgadı. Yetmedi birkaç kez kolumu bacağıma çekiştirip divan altına, tel dolaba yahut öfkesinin şiddetine göre kömürlüğe kapattı. Kömürlük en kötüsüydü. Yoğun kükürt kokusu genzimi yakardı. Karanlık, yekpare ve devamlı

değildi, sanırım en fenası da buydu. Duvardaki çatlaklardan, çatıdaki deliklerden sızan ışık, kömürlüğü ecinnilerin oynadığı cadı kazanlarına çevirir, ışıktan kaçan gölgeler kenarda köşede pusuya yatar, küçük ve savunmasız çocukların etiyle beslenen heyulalar misali avlarını beklerdi. Tavandan her an zehirlerini akıtmaya hazır örümcekler, kan emici upirler sarkar, kırmızı karıncalar üstüme çullanı; korku dolu saatleri bu derme çatma barakanın mütemadiyen gıcırdayan kapısı ve her bulduğu delikten sızan rüzgârın uğultulu sesi tamamlardı.

Hüseyin bekçiydi, karanlıktan korkmaz; heyulaların, kara gölgelerin, arsız âdemoğullarının üzerine üzerine giderdi. Daracık, eğri büğrü sokakları iri bedeniyle doldurur, ne pencere önlerinde lohusa kadınları bekleyen alkarısı bırakırdı ne de ay yüzlü erkek çocuklarını kaçırıp yer altında sittin sene çalıştıran tek gözlü, tek ayaklı abası. Elinde feneri sokaktan geçti mi, hırlı hırsız köşesine siner, evlerin çatılarında gezen kamosların akli çıkar, ins ü cinden cümle şer taifesinin nefesi kesilirdi. Sopasını demir pencerelerde tıngırdatarak yürüdüğünde karanlık bile ürperir, önünden çekilirdi. Gün ağarırken kapıda göründü mü, Zahide'nin yüreği titrerdi. Alelacele beni sandığa kilitler, Hüseyin'in gazabından kendince korurdu. Gündüz kimselere görünmeden sandıkta saklanırdım. Akşam olup da Hüseyin belinde silahı, elinde sopası yokuşun başında belirince soluğu Zahide'nin ana kucağı gibi sıcak kollarında alırdım. Bilirdim o da benim gibi karanlıktan korkardı. Hüseyin ile günü bölüşmüş, ikimiz de payımıza düşene razı olmuştuk. Fakat zaman geçtikte Zahide, gizli bir derdin pençesinde kıvranmaya başladı. Yemeden içmeden kesilmiş, günbegün erimekteydi. Pencereden denize bakar, suların koyu mavisi ve göğün alaca karanlığının iç içe geçtiği ufukta kim bilir hangi rüyanın peşinden koşardı. Uzun kirpiklerini mızrak gibi sivriltilip o nihai çizgiden bir murat çekip almaya çalışırdı. Murat yerine her seferinde göz bebeklerine doğru dikey boşluklar akardı, yivli boşluklar. İçine ışık hüzmeleri, sevinç pınarları aksın diye değil; gözünü anahtar deliklerine dayayıp iç çeksün, ışıklı beşikler, haleli havuzlar görsün diye. Avlusunda iri

kestaneler, akasyalar, kümesler, sevinçle koşuşan çocuklar görsün. Kendi yenilgisine sarılıp uykulara daldardı sonra. Beni koynuna alırdı, bir rüyayı hakikat sayıp birbirimize sığıırdık. Bahçedeki kuru ağaçlarda bir salıncak kurar, orada sabaha kadar çocukluğumuzu avuturduk.

Zahide, rüyalarını hakikate tebdil etmek için hamuşanın tek göz evlerini mesken tuttu. Bu dünyadan göçüp gitmiş fakat her biri ruhlar âleminde saygın bir yere sahip sur içinin sakinlerini bir bir ziyaret etti. Cafer Baba Tekkesi'nin şeyhlerinden Felah Baba'nın kabri başında içli içli ağladı. Tekkenin kandilleri için yağ adadı, ziyarete gelen annelerin koynundaki bebelere gizli gizli nazar boncukları bağladı. Meczupların, gariplerin yolunu kesti. Felah Baba'nın hizmetinde bulunmuş, tekkenin rahle-i tedrisinden geçmiş, mabede bağışlanan Meryem Ana'mız gibi daha küçük yaşta meşayihin hizmetine adanmış Allah Bilir Asaf Efendi'nin huzuruna vardı. Muhibbandan kocakarıların bellettiği üzere cuma vakti bu iri kıyım, yarım akıllı âdemin avuçlarına, dakikalardır elinde sıktığı, sıkıp âdetâ demirden bir kora çevirdiği anahtarı bıraktı. Allah Bilir Asaf Efendi, elindeki anahtarı şöyle bir tartıp tok sesiyle mırıldandı: Allah bilir, Allah bilir... Tam o anda ak saçlı, ak pürçekli bir acuze görüldü. Asaf Efendi diye seslendi, ayak ucunda büyümüş o koca adamı, çocuk gibi azarladı. Gözlerini devire devire söylendi, Zahide'nin yüreği ürperdi. Gerisin geri yuvamıza döndük, gecesi gündüzünden daha aydınlık yuvamıza.

Sonra bir gün o çıkageldi. Zahide'yle iki kişilik dünyamıza davetsiz bir misafir gibi girdi. Eski bir yastık kılıfından yapma sırtında mini minnacık birkaç kuş deseni ince boynuna kadar uzanıyor, yeşil boncuk gözleri günün her saati ışıl ışıl parlıyordu. Hiçbir zaman uçamayacak kuşlar kimseyi kışkandırmaz. Bu yüzden beni de kışkandırmadı. Saçları upuzundu. Zahide, onu komşu evin bahçesinde seksek oynarken görmüş, çok geçmeden tutup evimize getirmişti. Bir zaman Zahide'nin kederi dağılmış, zümrüt gözleri eski ışıltısına kavuşmuş, yüzüne o tanıdık gülümseme yeniden yerleşmişti. Biraz da bundan sebep onun gelişine

ne kadar içerlesem de ses çıkarmadım; ruhumun fokurdayan, dış gıcırdatan bütün kötücül seslerini bir bir bastırdım. Fakat Zahide bizimle yetinmedi. Aradan yıl geçmedi ki sevimsiz kızıl saçlı, çilli bir kız daha peyda oldu.

Bir gece ay ışığının belli belirsiz aydınlattığı odada Zahide'nin iniltilerini yüreğimizin ta derinliklerinde duyduk. Hüseyin, insanları tatlı uykularından eden kim bilir hangi karakoncolosun peşinde geceyi kovalarken, sokak sokak ev ev bütün mahalleye huzur dağıtırken evde zavallı bizler bir kâbusun eşiğinde sabahın ilk ışıklarını, ruhumuzu sivri parmaklarına dolayan ağgözlü yekin pençesinden bizi çekip kurtaracak parıltıları bekliyorduk. Gün ağardığında Hüseyin, Zahide'yi kan gölünün ortasında çırpınıırken buldu. Mahallede ne kadar üfürükçü, gaybın derinliklerinde yarı aklını yitirmiş acuze, tek nefeste, yeni gelinlere musallat olan kötü ruhları kaçırın kocakarı varsa hepsini başımıza topladı. Beyaz çarşafı gerip Zahide'nin başına, karnına, göğüslerine kurşun döktüler, gümüş mahfazalara sarılı muskaları yastığın altına iğneleyip mübinli Yasinler okunmuş mukaddes sulardan evin her köşesine serptiler. Şehrin bir ucundaki Cafer Baba Tekkesi'nin müdavimlerinden ak saçlı, ak pürçekli bir acuzenin önünde el açıp Yaradan'a dualar edildi. Kadın, her biri türbenin hizmetinde bulunmuş, hacılardan hocalardan yahut meşayih-i kiramdan hayır hasenat sahibi ölülerin bizzat etiyile ve kanıyla besledikleri hazirenin yemişlerinden bir avuç vermiş, her akşam yemişlerden birini ortadan bölüp hem kendinin hem de zevcinin besleme ile yedikten sonra iki rekât hacet namazı kılıp yatağa da abdestli olarak girmelerini tembih etmişti. Onca dua ve muska, okunmuş su, türbenin haziresinden toplanmış şifalı yemişler bir fayda vermedi. Kâbuslar bitti ama Zahide'nin rüyalarında ona gülümseyen çocuklardan hiçbiri kapımızı çalmadı. Zaman geçtikçe üçken beş, beşken yedi olduk. Sekizincimiz en zavallımızdı. Bir kere o, oğlandı. Hüseyin, onu görür görmez öfkeden deliye dönmüş, dermanı tükenmiş bacaklarına aldırmandan çıkıp gitmiş, birkaç hafta boyunca eve adımını atmamıştı. Daracık büfede günleri geceleri kovaladık. Konu komşu, döşemeleri gıcırda-

yan bu yorgun evi uğursuz saymış, her yıl kan damlayan siyah poşetlerde hayallerini bahçedeki huş ağacının dibine gömen Zahide'den selamı sabahı kesmişti.

Yine de bu uğursuz evde yaşananlar kapı önlerinde, köşe başlarında fısıltılar hâlinde dilden dile dolaşıyor, herkes Zahide'yi ve yanından hiç ayırmadığı bez bebeklerini konuşuyor, zavallı kadının çektiği sıkıntılardan aklını yitirmiş olabileceğine hükmediyordu. Artık Hüseyin'den korkmuyorduk. Zahide, gündüzleri kimseyi sandığa kapatmıyor; sadece ortalıkta dolaşmamamız, eşyalara zarar vermememiz için bizi büfeye kilitliyordu. Hava kararıp bahçe kapısının demir şingirtisi duyulunca özgürlüğümüze kavuşuyorduk. En büyük keyfimiz kapı önüne çıkmak, sokaktan gelip geçenlerin insanı içten içe huzursuz eden bakışlarına aldırmadan yaz güneşinin, sonbahar esintisinin, kışın lapa lapa yağan karın, ilkbaharda serçe cıvıltılarının tadını çıkarmaktı. Zahide uslu ve daima itaatkâr parmaklarıyla saçlarımızı tarar, sökülen yerlerimizi onarır, her birimizle yüksünmeden tek tek ilgilenirdi. Fakat bilirdim o uzun saçlı, yeşil gözlü olanı ayrı bir severdi. Her birimize ayrı ayrı hikâyeler anlatır, nedense bütün hikâyelerin sonunda cinler periler bayram ederdi. Kadınlar onun pencere önündeki, avludaki hâlini gördükçe bir an iç geçirir, şöyle bir durup bakarlardı, kimi hayretle tövbe estağfurullah çeker, kimi ah vah ederek bu kadersiz kadına acır, bazısı da Zahide'nin mustarip olduğu kötü ruhlardan kendi gelinlerini kızlarını korumak için o evin kapısından geçmeyi ev halkına yasaklardı.

Hüseyin bir gece ağlayarak mahalleyi ayağa kaldırdı. Çocuk gibi bir o köşeye bir bu köşeye koşup sindi, pencereden bakan bir gelinin söylediğine göre başına biri vuruyormuşçasına eliyle kafasının üstündeki şeyi savuşturup durmuş gün ağarana kadar. Sabah da evin kapısını çaldı ve koca cüssesiyle olduğu yere yığıldı. Yıllardır kimselerden korkmayan, upuzun sokakların, zifirî karanlıkların, tekinsiz seslerin bir başına hakkından gelen adamcağızın rengi sararıp solmuş, gözlerine kan oturmuştu. Açılıp kapanan burun delikleri ciğerlerinin ihtiyaç duyduğu havayı yetiştirmeye zorlanıyordu. Zahide kocasının yüzüne baktı, bütün

gece savaştığı kötü ruhların, alnında, çenesinde, ensesinde bıraktığı diş izlerini ıslak bezle sildi, şefkatle okşadı. Bu izleri ondan ve benden başka kimsecikler görmedi. Hüseyin üç gün üç gece dilsiz ağızsız yattı, dördüncü günün sabahı uyanıp kendine geldiğinde gözlerinde o melun geceden kalma cehennemî bir ateş alev alev yanmaktaydı. Başına ne geldi, kolunu kanadını kim kırdı, hangi uğursuzun elinde ruhu lime lime edildi kimselere anlatmadı. Fakat o artık eski Hüseyin değildi. Öfkelenmiyor, gündüz vakti orada burada kendi başlarına oynayan bez bebeklere ses etmiyor, kimseyi büfeye, tel dolaba yahut kömürlüğe kapatmıyor, Zahide'ye olur olmaz sebeplerden kızmıyordu. Yine de onun sessizliğinde ters giden bir şeyler vardı. Durgun gözlelerinden kalbinin derinliklerine akan, aktıkça yüreğini taşlaştıran, göğsünü şişirip avuçlarını terleten bir ateş, bir ikinci vakti ansızın parmak uçlarından bahçedeki huş ağacının kuru dallarına sıçramış, dakikalar içinde göğü simsiyah bir duman kaplamıştı. İşte ne olduysa o gün oldu. Başımıza gelen felaket, daha geldiği gün bütün mahallenin diline düşmüştü. Kimine göre o uğursuz bebekler layığını bulmuş, kimine göre ise yarım akıllı Zahide sonunda delirmişti.

Yıllar geçti, nineler göçtü, gelinler kocakarı, çocuklar gelin oldu. Evlerin rengi, bahçelerin kokusu değişti. Geçmişin izleri bir bir silinip gitti ama yokuşun başında oturan annemizin hikâyesi hafızalardan silinmedi. Geçip giden onca seneye, onca yaza, onca kışa rağmen ne solgun sarı perdelerin ardından gelen içli ağlayışlar dindi ne de bir ikinci vakti huş ağacının dibinde büyükçe bir ateş yakıp bez bebekleri ateşe atan ve valiziyle sessiz sedasız şehri terk eden adam unutuldu. Tembihlere, ikazlara aldırılmayıp kötü ruhların çadır kurduğu evimizin önünden geçmeye cesaret edenler, sadece avludan gelen çürük et kokusunu duymakla ya da mütemediyen tüten dumanı görmekle kalmazlar, bahçedeki direklerde ve çamaşır iplerinde sallanarak yaşlı annelerinin evini kötü ruhlardan koruyan, kolu bacağı yanmış sekiz bez bebeği de görürler.

MEZAR ARTIĞI

Göğsündeki kasvetin cihana sığıp sığmayacağını düşünerek geçirdiği gecenin sabahında öldü. İş arkadaşları onu sandalyesinde, gözlerini yukarı dikmiş, iki elini iki yana bırakmış bir hâlde buldu. Bakışlarında küskünlüğün izi vardı. Öğlene doğru bir gassalin önüne yatırıldı. İkindide selası verildi. Yunmuş yıkanmış, sarılıp tütsülenmiş, başında bir miktar ağlanmış kasvetli bedeniyle ertesi günü şehir mezarlığındaki bir çukurda karşıladı.

Kurtulmuştu. Uzunca bir süre başını kaldırmak istemedi. Karanlıklar içindeydi ve zerrece korkmuyordu. Bütün endişelerden, beklentilerden, yumruklarını ısırılmaktan, kan ter içinde uyanmaktan, boş duvarlara bağırırmaktan, uçurumun kenarında yarı beline kadar sallanmaktan kurtulmuştu. Karanlıktan korkmamanın tadını çıkardı. Sessizlikte kalbini dinledi. Aslında kalbinin durup durmadığı da onu ilgilendirmiyordu. Atan bir kalbe sahip olmanın ızdırabını yeteri kadar çekmiş, kalbine düşman olmuştu. Kalp dediğin ipe sapa gelmez, en vefalı hisleri hazzın dipsiz kuyularında boğar. Yine de elleriyle ilk yokladığı, yedi ay boyunca nefesini kesen, dünyasını altüst eden, işe gidip gelirken çevresinden akan yüksek binaları, çoktandır düştüğü, çoktandır dibinde parçalandığı, dibinde çürüdüğü, dibinde koktuğu uçurumlar şeklinde görmesine neden olan kasvetten göğsünde bir parçanın kalıp kalmadığıydı. Parmak aralarını açarak kaburgalarında uzun süre gezindi. Acaba bir yerlerde o melun karaltının izi kalmış olabilir miydi?